

Joakim Johansson och Göran Billeson. Linköping södra. Från landsbygd till stadsdel. Landeryds hembygd-förenings skrifter 5.

Det finns en scen i filmen Döda poeters sällskap där läraren John Keating, spelad av Robin Williams, låter sina elever träda fram inför fotografierna av sedan länge bortgångna elever i deras skola. De på bilderna inom glas och ram står där i ålderdomliga fotbollskläder 80 år tidigare och tittar med allvarlig blick in i kameran som om de iakttog sina betraktare. Samma plats men i helt annan tid. Keating väser fram några ord och låter de unga männen på bilden tala: Carpe diem.

När jag läser och betraktar Joakim Johansson och Göran Billeson fantastiska bok "Linköpings södra" är det som om jag har en John Keating bakom axeln: Carpe diem! Fånga dagen! För detta är en bok som är helt enastående. Genom fotografiets historia, från sent 1800-tal till nutid, sicksackar dessa två herrar mellan Stångån i Hjulsbro, Landeryd, Tallboda och Slattefors, decennier efter decennier. Berättar om gårdar, hus, verkstäder och människor, gör nedslag i historien och, framförallt, presenterar ett bildmaterial som är helt unikt. Joakim Johansson, författare, hembygdsforskare och mångsysslare och Göran Billeson, fotograf, vet precis vad de gör. De står båda två i Landerydska myllan upp till axlarna, för att inte säga nästippen, med generationer bakom dem som levt och verkat på denna plats. På ett sällsamt sätt har de fångat platserna och deras utveckling i text och bild. Ett gammalt vykort eller familjeporträtt kontrasteras av en nytagen bild av Göran Billeson med exakt samma perspektiv och vinkel. Ibland blir fotografierna nästan kusligt lika, som den krokiga tallen utmed vägen vilken inte förändrats ett barr under hundra år. Vid andra tillfällen är olikheterna fatala som då en landsbygdsscen från förr, idag är ett stycke interiör i ICA Flamman. Mer pedagogiskt, poetiskt och personligt än så här kan man inte skildra en bygds historia. Människor på en plats, vid ett hus, en affär eller en arbetsplats, med blickarna fästa mot kameran och mot läsaren, idag utbytta mot andra personer vid samma ställe. Ett Carpe diem. Ta tillvara den stund vi har. Även vår morgondag kommer att se annorlunda ut. "Linköping södra" är ett praktverk som borde ligga inslaget i många julpaket detta år. Den visar också på fördelarna med att låta en och samma person skriva all text, även där äldre människor har intervjuats. Det skapar en enhetlig och kontinuerlig ton genom hela boken. Ett mästertligt samspel mellan författare och fotograf.

Jakob Carlander